

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

10. évfolyam számára

2017 – 2018. TANÉV

ISKOLAI FORDULÓ

2018. január 11. 14. 00 – 16.00

Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le! Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!	a versenyző neve: iskolája:			
1. Írjon I-t az igaz, H-t a hamis állítás elé! a) ___ A triérészek (három evezősoros hajók) alkalmazása segítette a szalamiszi győzelemben. b) ___ Hannibál Cannaenál az Alpokon áthozott harci elefántok és a közben kitört rabszolgafelkelések miatt győzhette le a 80 000 fős római sereget Kr.e. 216-ban. c) ___ Diocletianus császár az addigi kettő helyett négy részre osztja Pannóniát: Savaria, Sopianae, Siscia és Sirmium lesz az új tartományok székhelye. d) ___ Szvatopluk a Cseh-medencére és a Balkán-félszigetre is kiterjesztette hatalmát. e) ___ A rendi dualizmus a feudalizmus hanyatlása idején jellemző, a hatalom megosztása a király, a rendek és a papság között. f) ___ A hét szabad művészet (septem artes liberales) a triviumból és a quadriviumból állt.	a	b	c	d
	e	f	.../ 6	
2. Írja soronként a közös jellemzőt az adatok utáni vonalra! a) Zsinagóga, Ószövetség, egyistenhit _____ b) Aachen, kancellária, Karoling-minuszcula _____ c) Veszprém, Pécs, Csanád _____ d) Gölnicbánya, Rozsnyó, Telkibánya _____ e) András, Béla, Levente _____ f) Haugwitz János, Kinizsi Pál, Magyar Balázs _____	a	b	c	d
	e	f	.../ 6	
3. KAKUKKTOJÁS: Húzza alá azt az elemet, amelyik nem illik a sorba. Indokolja választását! a) kündü (kende), táltos, gyula _____ b) Leonardo da Vinci, Műron, Michelangelo _____ c) Csák Máté, Borsa Kopasz, Wittelsbach Ottó _____ d) Kapuadó, füstpénz, rendkívüli hadiadó _____ e) Az ablakok színes ólomüvegei, kupola, csúcsíves boltozat _____	a2	b2	c2	d2
	e2	.../ 10		

4. Írja a vonalra, ki mondta vagy mondhatta volna!

- a) _____: „A római egyház még soha nem tévedett, az írás tanúsága szerint örökké tévedhetetlen lesz...”
- b) _____: „Ha fiúörökös nélkül halnék meg, trónomat a magyar király vagy annak örököse foglalhatja el.”
- c) _____: „Elismertem, engedélyeztem Assisi Ferenc mozgalmát szerzetesrendként.”
- d) _____: „Rigómezőnél 1389-ben legyőztem a szerbeket és elértem a Magyar Királyság határát.”
- e) _____: „Mátyás király krónikásaként megírtam a magyarok krónikáját régi krónikatöredékeket is felhasználva Zsigmond király idejétől.”
- f) _____: „Az apám által megvédett Nándorfehérvárt nem adom át V. Lászlónak és Cillei Ulriknak.”

a	b
c	d
e	f
.../ 6	

5. Írja be a következő állítások betűjelét a táblázatba a megfelelő történelmi személy neve alá!

III. Béla	II. András	IV. Béla	I. Károly	Nagy Lajos	Luxemburgi Zsigmond	Hunyadi János	Hunyadi Mátyás

- a) Lányát, Erzsébetet, 1235-ben szentté avatták.
- b) Reálpolitikusként az oszmán birodalommal szemben az aktív védekezés politikáját folytatta.
- c) Megerősíti az Aranybulla törvényeit.
- d) Elsimítja a lengyel-cseh viszályt. 1335-ben királytalálkozót szervez Visegrádon.
- e) Letelepíti a jászokat és a kunokat.
- f) A kancellária megteremtése.
- g) Megszüntette a kamara hasznát, bevezette a királyi kincstár adóját (tributum fisci regalis).
- h) Az 1267. évi törvényében elrendeli, hogy „két vagy három nemes tartozzék Fehérvárra jönni”.
- i) Seregének négy fegyverneme volt: nehézlovasság, könnyűlovasság, gyalogság, tűzérség.
- j) Az állami főhivatalokba megbízható embereit nevezte ki. Például Ozorai Pipót, Stibort, Cillei Hermannt.
- k) 1443-ban nemzetközi sereget szervezett és elindította „hosszú hadjáratát”, hogy kiűzze a törököt.
- l) Felismerte, hogy passzív védelemre kell berendezkedni és ezért megkezdte a déli határok mentén a végvári rendszer kiépítését.
- m) Kormányzósága idején igyekezett beszedni a királyi jövedelmeket, visszaszerezni a királyi városokat és várakat, hogy ezzel is segítse az ország felkészülését a török elleni harcban.
- n) 1405-ben elrendelte, hogy országosan egységes súly-, hossz- és űrmértékrendszert vezessenek be.
- o) A bizánci udvarban nevelkedett. Deszpotészi méltóságot viselt az uralkodó fiának megszületéséig.
- p) Uralkodása idején született a kehidai oklevél.
- q) Bevezeti az urburát. Tárnokmestere Nekcsei Demeter.

Milyen néven említjük a magyar történelemben a c) pontban jelölt törvényt?

r) _____

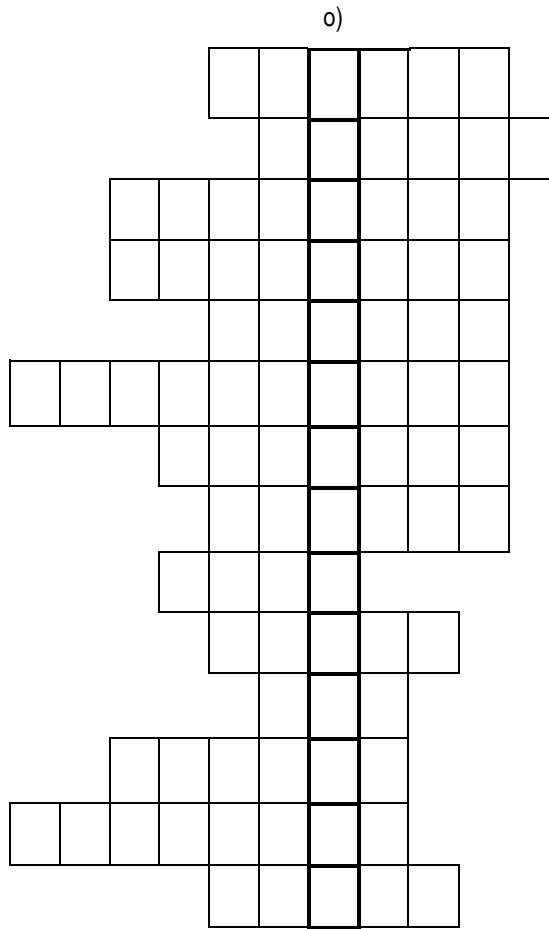
Nevezzen meg legalább két fontos intézkedést a c) pontban említett törvényből!

s-t) _____

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
o	p
q	r
s	t
.../20	

6. REJTVÉNY: Írja be soronként a meghatározásnak megfelelő megoldásokat!

- a) Julius Caesar reformja
- b) A római köztársaság élén álló magistratus
- c) Rómától Capuáig vezető kövezett országút
- d) Kr.e.494-től működő plebejus tisztség: Nép.....
- e) Julius Caesar ennek a provinciának volt a helytartója
- f) A római társadalomban a királyság korában nem rendelkeztek polgárjoggal.
- g) Julius Caesar társa az 1. triumviratusban
- h) Róma jelképe (Livius is említi a város alapításáról szóló történetben)
- i) Rettegett római császár.
- j) A Római Birodalom védelmét szolgáló határvonal
- k) Az Augustus által létrehozott, meghirdetett belső rend: .....Romana
- l) A római társadalomban a patríciusoktól függték, „pártfogoltak”
- m) Nevéhez fűződik a császári kincstár, a fiscus létrehozása és Savaria megalapítása
- n) ..... papnői templomukban a családi élet és a tisztaság örök tűzét őrizték

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
o	p
.../16	

Magyarázza meg röviden a függőleges sorba írt történelmi fogalmat!

p) _____

7. Írjon rövid levelet az országgyűlésnek, melyben megindokolja, miért alkalmas Hunyadi János kormányzónak!

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

a	b
c	d
e	f
.../ 6	

8. Luxemburgi Zsigmond

a - b) Kik segítették a hatalomhoz vezető úton Luxemburgi Zsigmondot Erzsébettel, az anyakirálynéval szemben?

c) Milyen döntést hozott a nikápolyi csatavesztés után? _____

d) Miért akarta megszerezni, befolyása alá vonni az országtól délre eső területeket; Havasalföldet, Moldvát, Boszniát? _____

e) Hogyan erősítette hatalmát a királyi "tetszvényjog" (1404) kihirdetése? _____

f-g) Miért kapcsolódik a kép Zsigmond uralkodásához? _____

h) Zsigmond mely intézkedésével vált teljessé a jogilag egységes jobbágyság kialakulása? _____

a	b
c	d
e	f
g	h
.../ 8	

9. Egészítse ki a Hunyadi Jánosról szóló hiányos szöveget!

„A fiatal Hunyadi előbb a).....István székegy ispán b).....-a , majd Lazarevics István c).....fejedelem apródja volt, ezt követően az d)..... szolgálatába állt.1431-től e)..... seregében vitézkedett [...]. Vezértársával, f).....vajdaként hamarosan a török ellen csillogtathatta ragyogó hadvezéri képességeit.”

(Bertényi Iván:Hunyadi János kormányzó In.:Királyok könyve. Officina Kiadó,1993.78.p.)

a	b
c	d
e	f
.../ 6	

